

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: dejepis

1. Záhlavie

Názov predmetu	dejepis
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín (klasická aj športová trieda)
Ročník	deviaty
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne (nižšie sekundárne)
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Dejepis je samostatným predmetom a spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Spolu s nimi predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Pomocou vyučovania dejepisu sa žiaci oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na

dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach. Postupne si osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka a uchovanie continuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Ide predovšetkým o postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Dejepis na základnej škole kladie dôraz najmä na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Vyučovanie dejepisu vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia. Pritom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektuje kultúrne a iné odlišnosti ľudí, rôznych skupín a spoločností. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

3. Ciele vyučovacieho predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových, medzipredmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Všeobecný cieľ: Priblížiť žiakom v 9. ročníku dejiny ľudstva od vypuknutia 1. svetovej vojny po vznik SR 1993 a problémy súčasného sveta.

Špecifické ciele:

a) vzdelávacie

- geneticko-chronologické vyučovanie
- synchronne vyučovanie národných a svetových dejín
- kladenie dôrazu na národné dejiny
- práca s rozličnými historickými prameňmi
- návšteva múzeí, galérií, archívu, knižnice
- regionálne dejiny v učive
- historické fakty o čase, priestore, udalostiach, osobnostiach, dejoch a javoch – vo vzájomných súvislostiach
- historická terminológia
- rôzne druhy prameňov: učebnica, čítanka, historická mapa, písomné pramene, pracovné materiály, populárno-vedecká literatúra
- obrázky, fotografie, filmy, hudba, pracovné listy a počítačové prezentácie

b) výchovno – vzdelávacie

- dejiny majú byť zaujímavé – didaktické hry, živé a dramatické rozprávanie učiteľa
- dejiny majú poskytovať prehľad – schémy, tabuľky, množinové zápisy
- dejiny majú učiť premýšľať o dobre a zle – správne a nesprávne rozhodnutie v dejinách, morálne aspekty dejín, etická výchova
- dejiny majú inšpirovať – pozitívny a negatívny príklad v dejinách
- dejiny majú udržiavať živé tradície – hodnoty, tradície minulosti
- dejiny majú viesť k utváraniu kritického stanoviska – porovnávanie súčasnosti so situáciou v minulosti

- dejiny majú politicky utvárať, uvedomovať – žiak ako budúci občan sa pripravuje orientovať sa v tejto spoločnosti
- dejiny majú viesť k úvahám a poznaniu seba samého – otázky minulosti, biele miesta v histórii, konanie v rozličných situáciách

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Kompetencie učiť sa

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli pracovať:

- **s historickým časom**
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti
- **s historickým priestorom**
- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti
- **s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním**
- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti

- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj

Pracovné kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- pracovať s učebnicou a čítankou, čítať súvislý text a snažiť sa mu porozumieť, využívať názorný materiál, „čítať“ obrázky a časové priamky
- nakresliť jednoduchú časovú priamku
- pracovať so zošitom, robiť si poznámky za pomoci učiteľa, zápis osnovy a postupu svojej odpovede
- pracovať s historickou mapou, čítať značky z jej legendy
- zaraďovať historické fakty chronologicky a synchronne

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
Človek a spoločnosť - dejepis	Metódy	Postupy	Formy práce

Prvá svetová vojna a vznik ČSR (1914- 1918)	vysvetľovanie, motivačné rozprávanie, heuristická a projektová metóda, skupinové a zážitkové vyučovanie, problémové vyučovanie, diskusia, beseda	práca s učebnicou, odbornou literatúrou a encyklopédiami, čítanie doplnkových textov s porozumením, pracovné listy, analýza obrazového materiálu, dokumenty,	klasická vyučovacia hodina, zábavné opakovanie, kvízy a tajničky, vyučovacia hodina v múzeu a archíve, dejepisná vychádzka, historické putovanie – regionálne dejiny, práca s prameňmi, dokumenty a filmy...
Európa v medzivojnovom období (1918 – 1939)			
Česko - Slovensko v medzivojnovom období (1918 – 1939)			
Druhá svetová vojna (1939 – 1945)			
Slovenský štát (1939 – 1945)			
Povojnový svet - studená vojna (1945 – 1989)	vysvetľovanie, motivačné rozprávanie, heuristická a projektová metóda, skupinové a zážitkové vyučovanie, problémové vyučovanie, diskusia, beseda	práca s učebnicou, populárno-náučnou literatúrou a encyklopédiami, čítanie doplnkových textov s porozumením, pracovné listy, analýza obrazového materiálu, dokumenty, prezentácie k témam	klasická vyučovacia hodina, zábavné opakovanie, kvízy a tajničky, vyučovacia hodina v múzeu a archíve, dejepisná vychádzka, historické putovanie – regionálne dejiny, dejiny, práca s prameňmi, dokumenty a filmy...
Československo za železnou oponou (1945 – 1989)			
Súčasný svet (1989 po dnešok)			

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť motivačné metódy, ako je motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia), motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), videoprojekcia dokumentu, dejepisná vychádzka, exkurzia, historické putovanie...

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva), rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom)...

Významné miesto majú problémové metódy, ku ktorým patrí heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité praktické aktivity (samostatná činnosť na základe inštruktaže) – práca s dobovými dokumentami, historickými prameňmi, práca na úlohách v pracovných zošitoch a pracovných listoch...

Odporúča sa zvýšiť dôraz na prácu s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky.

Z aktivizujúcich metód je vhodná diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovaní za účelom riešenia daného problému), situačná metóda (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), inscenačná metóda (sociálne učenie

v modelovej predvážanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie – historickej udalosti, dobového aktu...), didaktické hry (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti), kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z organizačných foriem sa uplatňuje vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu). Vychádzky, exkurzie, historické putovania volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností, pričom dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov. (archív, múzeum, hrad, knižnica, historický cintorín...) V našich podmienkach je to Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava – Čaplovičova knižnica, Florinov dom a jeho aktuálne výstavy, expozícia tragédie dolnokubínskych Židov, pracovný tábor v Sereďi, koncentračný tábor v poľskom Osvienčime.

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku Človek a spoločnosť - dejepis	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Prvá svetová vojna a vznik ČSR (1914-1918)	Učebnica dejepisu pre 9. ročník Dejepisná čítanka pre 9. ročník Dejepisný atlas Hravý dejepis 9 Pracovné listy	Notebook, datavidaprojektor, interaktívna tabuľa, tablet	Mapy, nástenné obrazy, prezentácie, noviny a časopisy, projekty a prezentácie, dobové karikatúry	internet, školská knižnica, múzeum

Európa v medzivojnovom období (1918 – 1939)	Učebnica dejepisu pre 9. ročník Dejepisná čítanka Dejepisný atlas Hravý dejepis 9 Pracovné listy	Notebook, datavidaprojektor, interaktívna tabuľa, tablet	Mapy, nástenné obrazy, odborné publikácie a časopisy, DVD filmy a dokumenty, prezentácie a žiacke projekty	internet, školská knížnica, múzeum
Česko - Slovensko v medzivojnovom období (1918 – 1939)	Učebnica dejepisu pre 9. ročník Dejepisná čítanka pre 9. ročník Dejepisný atlas Hravý dejepis 9 Pracovné listy	Notebook, datavidaprojektor, interaktívna tabuľa, tablet	Mapy, nástenné obrazy, odborné publikácie, noviny a časopisy, DVD filmy a dokumenty, prezentácie a žiacke projekty	internet, školská knížnica, múzeum
Druhá svetová vojna (1939-1945)	Učebnica dejepisu pre 9. ročník Dejepisná čítanka pre 9. ročník Dejepisný atlas Hravý dejepis 9 Pracovné listy	Notebook, datavidaprojektor, interaktívna tabuľa, tablet	Mapy, knihy, noviny a časopisy, DVD filmy a dokumenty, prezentácie, projekt	internet, školská knížnica, múzeum, exkurzia, beseda, pomník, pamätník
Slovenská republika (1939 – 1945)	Učebnica dejepisu pre 9. ročník Dejepisná čítanka Dejepisný atlas Hravý dejepis 9 Pracovné listy	Notebook, datavidaprojektor, interaktívna tabuľa, tablet	Mapy, odborné publikácie, noviny a časopisy, DVD filmy a dokumenty, prezentácie a žiacke projekty, karikatúry	internet, školská knížnica, múzeum, židovský cintorín, exkurzia, beseda, pomník, pamätník
Povojnový svet – studená vojna (1945- 1989)	Učebnica dejepisu pre 9. ročník Dejepisná čítanka pre 9. ročník Dejepisný atlas Hravý dejepis 9 Pracovné listy	Notebook, datavidaprojektor, interaktívna tabuľa, tablet	Mapy, odborné publikácie, noviny a časopisy, DVD filmy a dokumenty, karikatúry	internet, školská knížnica, múzeum

Československo za železnou oponou (1945 – 1989)	Učebnica dejepisu pre 9. ročník Dejepisná čítanka pre 9. Ročník Hravý dejepis 9 Pracovné listy	Notebook, datavidaprojektor, interaktívna tabuľa, tablet	Mapy, nástenné obrazy, odborné publikácie, noviny a časopisy, DVD filmy a dokumenty, karikatúry, prezentácie a žiacke projekty	internet, školská knižnica, múzeum, beseda, exkurzia
Súčasný svet (1989 po dnešok)	Učebnica dejepisu pre 9. ročník Dejepisná čítanka pre 9. ročník Dejepisná čítanka Pracovné listy	Notebook, datavidaprojektor, interaktívna tabuľa, tablet	Mapy, nástenné obrazy, odborné publikácie a časopisy, DVD filmy a dokumenty	internet, školská knižnica, noviny a časopisy

7. Hodnotenie a klasifikácia

Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

1. Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov budeme uprednostňovať prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Pri verbálnej kontrole budeme zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu. Budeme klásť tiež dôraz na hodnotenie aktivity žiakov na vyučovacích hodinách (zapojenie sa v rámci frontálneho opakovania, doplnenie vyučovacej hodiny o zaujímavé materiály k preberanej historickej problematike – články z novín a časopisov, knihy, encyklopédie, internetové príspevky, fotografie, osobné postrehy z návštev historických miest...)

2. Písomnou formou budeme kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci každého tematického celku alebo krátkej písomnej práce v časovom limite 20 minút v rozsahu 5 - 10 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov dejepisu.
3. Budeme preverovať aj úroveň samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom formou hodnotenia správ zo samostatných pozorovaní podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.
4. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností budeme kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov dejepisu v rámci predmetovej komisie.

Oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Dejepis - 9

Počet hodín v ročníku: 66 (klasická aj športová trieda)

Tematický celok	Cieľ	Obsahový štandard	Výkonový štandard – žiak vie	Počet hodín	Prierezové témy
Prvá svetová vojna a vznik ČSR (1914- 1918)	Priblížiť žiakom obdobie prvej svetovej vojny. Vysvetliť jej príčiny, priebeh a dôsledky pre ďalší vývoj...	Trojopolok a Dohoda Sarajevský atentát Hrôzy zákopovej vojny Vstup USA do vojny Boje na východnom fronte Ruské revolúcie 1917 Rasputin a Romanovci Konečne mier 1918 Slováci na bojiskách Český a slovenský domáci a zahraničný odboj Masaryk – Štefánik – Beneš	<ul style="list-style-type: none">✓ kriticky analyzovať príčiny vzniku a ciele Dohody a Trojopolku✓ kriticky analyzovať a zhodnotiť príčiny a priebeh 1. svetovej vojny✓ charakterizovať postoj Slovákov k vojne a ich účasť pri formovaní ČSR✓ zhodnotiť význam a úlohu osobností pri vzniku ČSR✓ opísať pomocou mapy priebeh 1. svetovej vojny✓ ukázať na mape zmeny, ktoré nastali rozpadom R-U✓ napísať krátku prácu na tému o 1. svetovej vojne	8	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Mediálna výchova Tvorba projektov a prezentačné zručnosti
Európa v medzivojnovom období	Priblížiť žiakom obdobie medzivojnovvej	Nové štáty na mape Európy Nástup bolševikov v Rusku	<ul style="list-style-type: none">✓ uviesť zmeny, ktoré nastali v Európe ako	8	Osobnostný a sociálny rozvoj

(1918 – 1939)	Európy a nástup diktatúr – komunizmu, fašizmu a nacizmu...	Lenin a Stalin Komunizmus a gulagy Mussolini a čiernoodenci Fašizmus Nástup Hitlera k moci Nacizmus Adolf Hitler vo filme Míľniky vedy a techniky Kultúra, umenie a životný štýl v medzivojnovom období	dôsledok po vojnovnej kríze ✓ ukázať na historickej mape nové štáty, ktoré vznikli v Európe ✓ opísať situáciu v Rusku v roku 1917 ✓ rozlíšiť demokraciu od diktatúry ✓ charakterizovať stalinistickú diktatúru ✓ vysvetliť príčiny vzniku fašizmu v Taliansku ✓ vysvetliť príčiny vzniku nacizmu v Nemecku ✓ uviesť dôvody vzniku diktatúr ✓ opísať vplyv vedy a techniky na zvyšovanie životnej úrovne		Multikultúrna výchova Mediálna výchova Tvorba projektov a prezentačné zručnosti
Česko - Slovensko v medzivojnovom období (1918 – 1939)	Priblížiť žiakom obdobie prvej republiky – jej politický, hospodársky a kultúrny vývoj...	Slováci v novom štáte Bratislava – metropola Slovenska Slovenská politika v ČSR – centralisti, autonomisti, komunisti Školstvo a spolková činnosť	✓ analyzovať postavenie Slovákov v ČSR ✓ identifikovať národnostné menšiny ✓ zhodnotiť úlohu osobností: Masaryk, Štefánik, Hlinka, Hodža ✓ prezentovať významné slovenské osobnosti ✓ zdôvodniť vplyv kultúry, spolkov, škôl na každodenný život	8	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Mediálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj

		<p>Nepoznaná sloboda a národnostné menšiny</p> <p>Zápas o každodenný chlieb – hospodárstvo ČSR</p> <p>Mračná nad ČSR:</p> <p>Mníchovská dohoda</p> <p>Žilinská dohoda</p> <p>Viedenská arbitráž</p> <p>Vznik Slovenského štátu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať zmeny, ktoré nastali po vzniku ČSR a ich vplyv na každodenný život ✓ zhodnotiť hospodársky rozmach ČSR ✓ porovnať Slovensko a Česko ✓ opísať hospodárske a politické postavenie Slovenska v ČSR ✓ vysvetliť úsilie slovenských strán o autonómiu v rámci ČSR ✓ opísať Mnichovskú dohodu ✓ opísať vyhlásenie autonómie Slovenska ✓ analyzovať Viedenskú arbitráž ✓ kriticky zhodnotiť postoj západných mocností voči ČSR. ✓ začleniť udalosti v regióne do celkového kontextu národných európskych/svetových dejín 		<p>Multikultúrna výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Tvorba projektov a prezentačné zručnosti</p>
Druhá svetová vojna (1939 – 1945)	Priblížiť žiakom obdobie druhej svetovej vojny –	Cesta k druhej svetovej vojne a jej vypuknutie	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príčiny a priebeh vypuknutia 2. svetovej vojny 	9	Osobnostný a sociálny rozvoj

	<p>jej príčiny, priebeh a dôsledky...</p>	<p>Európa – obeť diktátorov – boje na západnom fronte</p> <p>Prepadnutie ZSSR a boje na východnom fronte</p> <p>Veľká vlastenecká vojna</p> <p>Pearl Harbor a vstup USA do druhej svetovej vojny</p> <p>Život v okupovanej Európe</p> <p>Holokaust</p> <p>Osvienčim</p> <p>Úteky z táborov smrti</p> <p>Veľmoci proti Hitlerovi</p> <p>Churchill – Roosevelt – Stalin</p> <p>Teherán – Jalta – Postupim</p> <p>Deň D – vylodenie Spojencov v Normandii</p> <p>Mier v Európe 1945</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pochopiť význam vzniku protihitlerovskej koalície ✓ rozpoznať nebezpečenstvo ideológií, ktoré hlásajú rasovú neznášanlivosť ✓ opísať príčiny a priebeh 2. svetovej vojny ✓ ukázať na historickej mape najväčšie bitky ✓ v chronologickom poradí zoradiť štáty napadnuté Nemeckom ✓ zhodnotiť holocaust a antisemitizmus ✓ opísať život a problémy v koncentračných táborech a úteky z nich ✓ opísať protifašistický odboj a život v čase vojny ✓ vysvetliť podiel rôznych osobností na priebeh a výsledky vojny ✓ opísať priebeh a výsledky mierových konferencií a operácie Overlord ✓ analyzovať situáciu v Európe na konci vojny 	<p>Multikultúrna výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Tvorba projektov a prezentačné zručnosti</p>
--	---	---	---	---

		<p>Tretia ríša a druhá svetová vojna v dobových záberoch</p> <p>42 atentátov na Hitlera</p> <p>Hirošima a Nagasaki</p> <p>Rekapitulácia druhej svetovej vojny a bilancia obetí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedieť kriticky zhodnotiť rôzne filmy a dokumenty o druhej svetovej vojne a Hitlerovi ✓ opísať príčiny, ktoré viedli k zhodeniu atómových bômb ✓ odsúdiť zneužitie atómovej energie na vojenské účely 		<p>Mediálna výchova</p>
<p>Slovenský štát (1939 – 1945)</p>	<p>Priblížiť žiakom obdobie Slovenska počas druhej svetovej vojny – politický režim, hospodársky, kultúrny vývoj, holokaust, SNP...</p>	<p>Vznik štátu 14. marca 1939</p> <p>Slovenská republika na mape Európy</p> <p>Aká bola Slovenská republika?</p> <p>Tiso – Tuka – Mach...</p> <p>Hlinkova garda, Hlinkova mládež</p> <p>Život na Slovensku počas vojny – hospodárstvo, školstvo, kultúra, šport</p> <p>Holokaust na Slovensku</p> <p>Židovský kódex</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príčiny vzniku slovenského štátu ✓ rozlíšiť autoritatívny režim od demokracie ✓ kriticky zhodnotiť postoj Nemecka voči Slovenskej republike ✓ charakterizovať Slovenskú republiku ✓ analyzovať politický systém SR ✓ rozpoznať propagandu a jej nebezpečenstvá ✓ analyzovať hospodárstvo, školstvo, kultúru a šport v SR ✓ zhodnotiť dôsledky holokaustu ✓ analyzovať dôsledky Židovského kódexu a 	<p>8</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Tvorba projektov a prezentačné zručnosti</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>

		Pracovné tábory – Sered’... Slovenské národné povstanie Moje povstanie Oslobodzovanie Slovenska Boje na Dukle Vojna a SNP v regióne Orava	zriadenia pracovných táborov ✓ dokumentovať význam Slovenského národného povstania ✓ opísať domáci odboj ✓ uviesť význam SNP ✓ napísať krátku úvahu o každodennom živote obyvateľstva v Slovenskej republike ✓ opísať obdobie vojny v regióne, poznať pamätné miesta bojov		Mediálna výchova Tvorba projektov a prezentačné zručnosti
Povojnový svet - studená vojna (1945 – 1989)	Priblížiť žiakom vznik bipolárneho sveta, súrenie veľmocí, rovnováhu strachu, kultúrny, hospodársky a vedecky pokrok...	Rozdelenie Európy a sveta Nové plány a spojenectvá – EHS, NATO, RVHP, Varšavská zmluva Na východ o železnej opony Život na Západe Konflikty studenej vojny – kórejská vojna, vojny vo Vietname, karibská kríza Atentát na JFK Berlínsky múr	✓ pochopiť rozdelenie sveta na dva tábory ✓ opísať vznik vojenských a hospodárskych organizácií bipolárneho sveta ✓ rozlíšiť život za železnou oponou a porovnať ho so životom na Západe ✓ rozpoznať zmeny v rozdelenom svete ✓ opísať najväčšie konflikty studenej vojny a ich výsledky ✓ opísať atentát na JFK ✓ opísať budovanie symbolu studenej vojny	9	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Mediálna výchova Tvorba projektov a prezentačné zručnosti Osobnostný a sociálny rozvoj

		<p>Úteky z červeného Berlína</p> <p>Koniec kolonializmu – Gándhí</p> <p>Vesmírne súperenia</p> <p>Nepokoje vo východnom bloku 1953, 1956, 1968, 1980</p> <p>Ján Pavol II.</p> <p>Rovnováha strachu</p> <p>Nástup Gorbačova</p> <p>Pád komunizmu</p>	<p>a spôsoby útekov ľudí za slobodou</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zaujať stanovisko k procesu dekolonizácie ✓ opísať súperenie veľmocí o ovládnutie vesmíru ✓ opísať prejavy odporu východoeurópskych štátov proti červenej komunistickej diktatúre ✓ priblížiť obdobie kontroly zbrojenia a nebezpečenstva jadrovej vojny ✓ opísať nástup Gorbačova a zmeny vedúce k pádu komunizmu 		<p>Multikultúrna výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Tvorba projektov a prezentačné zručnosti</p>
<p>Československo za železnou oponou (1945 – 1989)</p>	<p>Priblížiť žiakom život v komunistickom Československu, prejavy diktatúry, prelomové medzníky doby, politický, kultúrny a hospodársky vývoj až po rozpad spoločného štátu Čechov a Slovákov.</p>	<p>Slováci v obnovenej ČSR</p> <p>Zápas o demokraciu</p> <p>Komunistický prevrat 1948</p> <p>Komunistickí prezidenti</p> <p>Sovietizácia Československa</p> <p>Tváre komunistickej totality</p> <p>Štátna bezpečnosť</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príčiny narastania vplyvu KSČ po vojne ✓ zhodnotiť februárový prevrat 1948 ✓ analyzovať 50-te roky a procesy s buržoáznymi nacionalistkami ✓ vysvetliť znaky socializmu ✓ zhodnotiť kolektivizáciu a industrializáciu ✓ opísať narastanie krízy a jej vyvrcholenie v 	9	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Multikultúrna výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Tvorba projektov a prezentačné zručnosti</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>

		Pražská jar a august 1968 Alexander Dubček Normalizácia obdobia reálneho socializmu Gustáv Husák Charta 77 a disent Kultúra pre všetkých? Sviečková manifestácia Nežná revolúcia a pád komunizmu v ČSSR Orava k obdobi komunizmu	“socializme s ľudskou tvárou“ ✓ charakterizovať rok 1968 a osobnosť A. Dubčeka ✓ charakterizovať normalizáciu a osobnosť Gustáva Husáka ✓ zvodniť príčiny nespokojnosti a prejavy odporu voči režimu ✓ zdôvodniť podstatu Charty 77 ✓ opísať disent ✓ uviesť význam a prínos sviečkovej manifestácie ✓ vysvetliť pád železnej opony a “nežnú - zamatovú revolúciu“ ✓ stopy komunistického režimu v našom regióne		Mediálna výchova Tvorba projektov a prezentačné zručnosti
Súčasný svet (1989...)	Priblížiť žiakom obdobie od vzniku SR až po súčasnosť.	Cesta k rozdeleniu ČSFR Mečiar a Klaus Vznik a budovanie SR Éra mečiarizmu Vstup SR do EÚ a NATO Euro na Slovensku	✓ vymenovať príčiny rozdelenia republiky ✓ opísať vznik Slovenskej republiky ✓ zhodnotiť éru Mečiara ✓ uviesť výhody a nevýhody vstupu Slovenska do NATO a EÚ ✓ zhodnotiť prijatie eura	7	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Mediálna výchova
	Pozrieť sa so žiakmi na	Rozpad ZSSR	✓ uviesť rozdiely v hospodárskom a		Osobnostný a sociálny rozvoj

	najnovšie dejiny až po súčasné trendy politického, hospodárskeho a kultúrneho vývoja.	Predpoklady vzniku novej Európy Európska únia a jej premeny Terorizmus, migrácia, extrémizmus v súčasnom svete	politickom systéme súčasného sveta ✓ uviesť výhody a nevýhody zjednocovania Európy ✓ hľadať dôvody vzniku terorizmu vo svete ✓ zaujať stanovisko k teroristickým útokom ✓ zistiť príčiny globálneho otepľovania ✓ rozlíšiť výhody a nevýhody internetu.	Multikultúrna výchova Mediálna výchova Tvorba projektov a prezentačné zručnosti
--	---	---	--	---

Žiak na konci 9. ročníka vie / dokáže:

Prvá svetová vojna a vznik ČSR / 12 hodín

porovnať ciele štátov Dohody a Trojspolku, rozpoznať útrapy ľudí na fronte a v zázemí počas prvej svetovej vojny, identifikovať ciele domáceho a zahraničného odboja, zdokumentovať pomocou mapy zmeny po zániku Rakúsko – Uhorska, vyhľadať svedectvá týkajúce sa prvej svetovej vojny, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.

Európa v medzivojnovom období / 14 hodín

objasniť základné znaky parlamentnej demokracie, rozlíšiť demokratický a nedemokratický charakter štátu, rekonštruovať každodenný život v diktatúrach, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.

Československo v medzivojnovom období / 12 hodín

identifikovať politický systém ČSR, rozpoznať mnohonárodnostný charakter ČSR, porovnať hospodársku situáciu v Čechách a na Slovensku, rozpoznať dôsledky historickými prameňmi z daného historického obdobia.

Druhá svetová vojna / 13 hodín

vymedziť kľúčové medzníky druhej svetovej vojny, vyhľadať svedectvá o útrapách ľudí na fronte a v zázemí počas druhej svetovej vojny, spracovať holokaust na konkrétnom príbehu, podniknúť a zhodnotiť exkurziu do Osvienčimu, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.

Slovenský štát / 11 hodín

porovnať politický systém Slovenského štátu s politickým systémom ČSR, rozpoznať vzťahy medzi Nemeckom a Slovenským štátom, zhodnotiť hospodársky a kultúrny rozvoj Slovenského štátu, konkretizovať postupné obmedzovanie práv a slobôd židovských spoluobčanov, zhodnotiť význam Slovenského národného povstania, podniknúť a spracovať vyučovanie na židovskom cintoríne, v múzeu židovskej kultúry, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.

Povojnový svet – studená vojna / 16 hodín

rozpoznať vplyv bipolárneho sveta na každodenný život, nájsť prejavy odporu obyvateľstva vo východnom bloku, vystihnúť základné medzníky procesu európskej integrácie, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.

Československo za železnou oponou / 11 hodín

rozpoznať dôsledky februárového prevratu, zdokumentovať prejavy totality, identifikovať premeny vidieka a mesta, spracovať spomienky svedka augustových udalostí, zistiť konkrétne prejavy „normalizácie“ v každodennom živote

Súčasný svet / 9 hodín

Analyzovať problémy súčasného sveta, poznať významné osobnosti doby z rôznych oblastí života – politika, kultúra, šport, veda, technika. Poznať okolnosti vzniku samostatnej SR a jej integráciu do EÚ a NATO, prijatie eura... až po výzvy dneška a do budúcnosti.

